

[Ministeren for skatter og afgifter.]

dig ophævelse af arveafgiften mellem ægtefæller ville betyde et væsentligt brud på hovedprincippet i arveafgiftsloven, hvorefter der skal erlægges afgift til staten, når formuegoder skifter ejer ved arv. Poul Møller nævnte, at andre forhold end barnløshed udløser arveafgiftspligt for den efterlevende ægtefælle. Hvis den førstafdøde ægtefælle efterlader særeje, skal dette skiftes, og en ægtefælle, der har kunnet udnytte den i lovgivningen hjemlede adgang til at forblive hensiddende i uskiftet bo, skal skifte med medarvingerne, hvis den agter at indgå nyt ægteskab. Selv om en i uskiftet bo siddende ægtefælle udøver en fri ret, fri råden over hele fællesboet, er det dog ikke en ejers råden, og for at opnå en sådan over sin andel i boet, må ægtefællen begære boet skiftet.

Ofte vil ægtefællerne selv ved deres dispositioner kunne afbøde mindre rimelige følger af arveafgiftspligtens indtræden. Hvis f. eks. en formuende person, der indgår ægteskab med en ikke-formuende, ikke ønsker at komme til at svare arveafgift af sin egen formue, vil man kunne undgå dette ved at oprette ægtepagt.

Endelig anførte Poul Møller, at spørgsmålet næppe havde så stor betydning, efter at arveafgiften for ægtefæller i 1964 var lempet, og kom med nogle statistiske oplysninger, der belyste dette.

Disse forhold gjorde, at Poul Møller ikke fandt det rimeligt, at spørgsmålet toges op til særskilt behandling, men at det burde afvente en eventuel almindelig revision af arveafgiftsloven. Poul Møller var dog villig til at se på, om prisudviklingen siden 1964 kunne begrunde en forhøjelse af den afgiftsfrie bundgrænse for ægtefællers arvelodder. I 1969 blev denne bundgrænse forhøjet til 100.000 kr. Ved den i 1972 gennemførte generelle forhøjelse af arveafgiften bibeholdtes denne bundgrænse, og der indførtes en adgang, især med henblik på de barnløse ægtefæller, til at få henstand med arveafgiftens betaling. Disse forhold gør, at problemet måske ikke har den betydning, forslagsstillerne mener.

Desværre er den seneste arveafgiftsstatistik af ret gammel dato. Den er fra finansåret 1970-71, og dér blev det samlede antal arvelodder til ægtefæller opgjort til knap 3.500, hvoraf godt 3.000 var på under 100.000

kr., medens alene 457 lå over 100.000 kr., og heraf lå enda de 288 i intervallet 100.000-199.000 kr., hvor arveafgiften ligger mellem 0 kr. og 13.490 kr.

Hvis man sammenholder disse tal med afgiftsskalaen, ser man, at hvis arven f. eks. er på 400.000 kr., så er afgiften 48.000 kr., af 1 mill. kr. er afgiften 192.000 kr., og når arven er over 1 mill. kr., skal der af det overskydende beløb betales 32 pct. Hvis der var fælleseje i ægteskabet, betyder det, at den, der arver 200.000 kr., 400.000 kr. eller 1 mill. kr. efter sin ægtefælle, har henholdsvis 96 pct., 93 pct. og ca. 90 pct. tilbage af fællesboet, når arveafgiften er betalt. Ægtefælleafgiften indbragte i finansåret 1970-71 ca. 11 mill. kr., et provenu, jeg ikke finder man uden videre kan se bort fra, og i øvrigt faldt over 3 mill. kr. på 10 arvelodder i gruppen over 1 mill. kr., dvs. på meget store arvelodder.

De ægtefæller, for hvem arveafgiften, hvis boet i det væsentlige omfatter en fast ejendom og kun ganske få likvide midler, kan virke hård, kan hjælpes gennem henstandsordningen, som jeg nævnte før. Men jeg kan i øvrigt oplyse, at man kun har modtaget ganske få anmodninger om henstand, og i de fleste tilfælde har man kunnet give henstand med arveafgiften og også med påløbne renter.

Jeg kan derfor tiltræde Poul Møllers konklusion om, at der ikke er grund til at tage dette spørgsmål op til særskilt behandling.

Endvidere må jeg pege på, at lovforslaget i hvert tilfælde ikke kan gennemføres i den foreslåede skikkelse. En ændring som foreslået gør det nødvendigt at ændre flere bestemmelser i loven. Efter forslagets ordlyd ophæves pligten til at svare gaveafgift for vederlagsfri overdragelse til en ægtefælles særeje ikke, men alligevel vil det også blive nødvendigt med visse ændringer i lovens gaveafgiftsafsnit.

Da jeg som sagt mener, at de ægtefæller, for hvem pligten til at svare arveafgift ved den anden ægtefælles død virker mindre rimelig, kan hjælpes gennem henstandsordninger, så finder jeg, at i hvert fald de hovedhensyn, som forslagsstillerne lægger til grund, nemlig økonomiske årsager, ikke gør det nødvendigt at ændre arveafgiftsloven som foreslået i det lovforslag, vi i dag har til behandling.